

In memoriam**Bohumil Fišer,
22. 10. 1943 - 21. 3. 2011**

Bohumil Fišer dosáhl vrcholné kariéry v oblasti lékařské vědy. Vystudoval brněnskou lékařskou fakultu roku 1966 a svou profesní vědeckou kariéru spojil s jejím Fyziologickým ústavem, do něhož nastoupil jako asistent již roku 1966 a jehož byl přednostou v letech 1995-2008. Od roku 1968 zde byl odborným asistentem. Roku 1989 se stal docentem a v roce 1995 profesorem Lékařské fakulty Masarykovy univerzity. Publikoval přes 700 odborných textů, zvláště z oboru fyziologie a výzkumu srdce. Přitahovala ho však politika a i zde dosáhl jako sociální demokrat významné pozice ministra zdravotnictví ve vládě Miloše Zemana v období 9. 2. 2000 - 12. 7. 2002. Je držitelem rekordu, protože žádný ministr zdravotnictví nevydržel od listopadu 1989 ve funkci déle. To vypovídá o kvalitách Bohumila Fišera i o těžkosti správy tohoto rezortu. Za svou prioritu si dal zvýšení platů lékařů i sester bez zvýšení spoluúčasti pacientů, což se mu podařilo díky tlaku na ředitele nemocnic, aby ve prospěch platů omezili nehospodárné nákupy služeb i zboží. Po skončení ministerské funkce zastupoval stát ve Světové zdravotnické organizaci a působil v bruselském Vědeckém výboru pro zdraví a alkohol při Komisi Evropské unie. Říkal: „Úměrné pití alkoholu je zdraví prospěšné.“ Měl rád dobrou moravskou vína.

Bohumil Fišer byl i členem Zastupitelstva města Brna. Toto město, kde se narodil a prožil celý život, měl rád. Fišerův zájem o politiku symbolicky dokládá, že kniha *Úvahy o politice*, vydaná Joštovou akademií v Brně, která vyšla 5 dnů před jeho smrtí, se nezabývá lékařskou vědou, ale politikou. Kniha obsahuje text Bohumila Fišera *Politika z pohledu přírodovědce*, jenž přináší čtenářům netradiční názor na politické děje v širším historickém kontextu z pohledu člověka, který je lékař. Práce dokazuje jeho výbornou znalost společenských věd.

Bohumil Fišer byl autoritou pro mnohé sociální demokraty v Brně, kde se roku 1993 stal

členem sociální demokracie. Uznáván byl i představiteli jiných stran na brněnské radnici. Je příkladem dobrého politika i úspěšného vědce s velkou schopností správně pojmenovat a vystihnout podstatu složitých politických dějů. Úmrtím Bohumila Fišera odešel slušný člověk, který mnoha lidem pomohl a nikomu neublížil.

Z. KOUDELKA

**Prof. PhDr.
Přemysl Hauser, CSc.**

Narodil se 16. 4. 1921 v Oslavanech u Brna a patřil mezi současné nejvýznamnější představitele bohemistiky, slavistiky a didaktiky českého jazyka.

Svou učitelskou dráhu zahájil po absolvování Filozofické fakulty Masarykovy univerzity (1947) na Reálném gymnáziu Jana Blahoslava v Ivančicích jako učitel českého jazyka a filozofie. V následujících letech učil na školách v Olbramovicích, Zastávce u Brna a v Ketkovících. Během té doby získal také doktorát filozofie. V roce 1954 odešel do Prahy na Vysokou školu pedagogickou a od té doby se až do konce svého života věnoval vzdě-

lávání budoucích učitelů. Na Pedagogickou fakultu Masarykovy univerzity přišel roku 1975 po návratu z třiletého lektorátu na univerzitě v Lublani (1971-1974), kde vyučoval češtinu. Pracovní se na lublaňskou univerzitu krátce vrátil ještě v letech 1982 a 1999. Ze svého vztahu ke Slovinsku se vyznává i v článku *Moje seznámení se Slovinskem. Slovinci a slovinštinou*, který uveřejnil časopis *Slovanský jih* v roce 2008. Slovinsko zůstalo natrvalo v jeho srdci a stalo se jednou z jeho lásek vedle rodiny, práce, skautingu a rybaření.

Jeho odborné zájmy se dotýkaly téměř všech lingvistických disciplín, především však lexikologie, morfologie, slovtvorby a syntaxe. K jeho významným příspěvkům české jazykovědě nesporně patří především práce z oblasti tvoření slov: *Slovtvorné zákonitosti obrozenecké češtiny* (1964), (2002), (2004), (2005), (2007) a četné další publikace a stati, například dosud vyhledávaná souhrnná vysokoškolská učebnice *Nauka o slovní zásobě* (1980).

S jeho vědeckým zájmem o vývoj slovní zásoby úzce souvisela jeho pozornost věnovaná vlastním jménům, např. ve stati *Vlastní jména v příručních mluvnicih českého jazyka* (2001) nebo názvům místem. Neustále se nejen ve vzpomínkách vrátil do svých rodných Oslavan, které podnítily jeho zájem o hornický slang, z článku *Původní názvy částí Oslavan* (zveřejněn před dvěma lety ve sborníku z mezinárodní konference *Teoretické a komunikační aspekty proprii*) se jeho rodáci dovidají o původu názvů některých ulic, samot a sídlišť ve svém městě.

Ve svých pracích z oblasti syntaxe a stylistiky se soustřeďoval zejména na problémy strukturální a sémantické, jako např. v pojednání *Začátek a konec, slovtvorné a významové souvislosti* (2001), věnoval však pozornost i otázkám komunikace a jazykové kultury, často se zaměřením na prostředí školy: např. stať *Spisovný jazyk a nářečí v české škole* (2004).

Během odborného působení se významně věnoval také didaktice českého jazyka. Učebnice, skripta, články v odborných časopisech psal po celou dobu své učitelské dráhy, je spoluautorem desítek učebnic českého jazyka pro základní i střední školy, je autorem a spoluautorem mnoha vysokoškolských učebnic a skript. Z posledních let připomeňme alespoň

publikace *Slovník jazykovědné terminologie k učebnicím českého jazyka pro základní školy* (2001), *Čestina hravě (soubor cvičebnic pro 6.-8. ročník základní školy a nižší gymnázium, 2001 - 2003)*, *Základy skladby češtiny* (2003) nebo *Základní mluvnice českého jazyka* (2004). S jeho jménem se však na první straně učebnic českého jazyka denně, aniž si to většínou uvědomují, setkávají žáci stovek základních škol, pokud používají učebnicovou řadu Státního pedagogického nakladatelství. Učitelům i žákům základních škol zůstane od profesora Hausera ovšem mnoho dalších přehledných a užitečných cvičebních textů, příruček, didaktických materiálů a pomůcek pro vyučování českému jazyku. Jeho stálý zájem o problematiku vzdělávání dokumentuje rozhovor *Jak se chováme, tak také mluvíme*, a článek *Jazyková výchova a jazyková kultura*, které uveřejnil časopis *Komenský* v září 2010.

Odborná i pedagogická práce profesora Hausera nezůstala bez ocenění: byl nositelem stříbrné medaile Masarykovy univerzity za vědeckopedagogickou činnost, pamětní medaile Univerzity Karlovy k jejímu 650. výročí a stříbrné medaile MŠMT ČR. Stříbrná medaile FF v Lublani za rozvíjení česko-slovinštiných kontaktů ve výuce i vědě byla oceněním jeho dlouholeté plodné spolupráce s lublaňskou univerzitou. Ze všech ocenění největší radost měl však z nejvyššího skautského vyznamenání: Řádu stříbrného vlka.

Spolu se svou manželkou, také učitelkou, vychoval tři děti, ale jako odborný asistent, docent a později profesor také stovky učitelů českého jazyka, kteří na něj dodnes rádi a s úctou vzpomínají. Studenty si totiž uměl získat jednak jako vynikající odborník, jednak jako člověk vstřícný, trpělivý, ochotný přispět radou i pomocí. Někteří jeho bývalí žáci se také zařadili mezi současné české bohemisty. V dubnu letošního roku by oslavil významné životní jubileum – své 90. narozeniny. A byla by to připomínka velmi úspěšné životní dráhy. Tuto radost mu však už osud nedopřál a jeho životní pouť se uzavřela 10. března 2011.

Profesor Přemysl Hauser mám zanechal svoje myšlenky, výsledky své práce, svůj příklad vytrvalosti, poctivosti a preciznosti, ale jeho osobnost nám bude chybět.